

Olsztyn, 23 września 2021 r.

**Pan
Marcin Chilicki
Dyrektor
Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń
Caritas Diecezji Ełckiej
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 3
w Ełku**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK-IV.0030.344.2021 z dnia 14 lipca 2021 r. /**akta kontroli str. 1-2/** zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, w składzie:

1. Katarzyna Henryka Stefanowska - główny specjalista, kierująca zespołem,
 2. Agnieszka Pastuła - główny specjalista,
- przeprowadził kontrolę doraźną w trybie uproszczonym w Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 3 w Ełku, przy ul. Wojska Polskiego 45/2. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 16 lipca 2021 r. i zakończono w dniu 19 lipca 2021 r. Przedmiotem kontroli był sposób realizacji zadań placówki opiekuńczo-wychowawczej w odniesieniu do sygnałów dot. wychowanka, o którym mowa w piśmie skierowanym do Wydziału Polityki Społecznej przez Rzecznika Praw Dziecka, w świetle przepisów:
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2020, poz. 821 ze zm.) - zwanej dalej ustawą,
 - Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720) - zwanego dalej rozporządzeniem.

W wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. Placówka/PO-W Nr 3/kontrolowana Jednostka - co oznacza: Dom Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 3 w Ełku, ul. Wojska Polskiego 45/2;
2. Dyrektor - co oznacza: dyrektora Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej, Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 3 w Ełku, pana Marcina Chilickiego;
3. Księgowa - co oznacza: księgową zatrudnioną w Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej,;

4. Kierownik - co oznacza: kierownika Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 3 w Ełku,;
5. MOW/ Ośrodek - co oznacza: Ośrodek Wychowawczy w
6. Plan/ plan pomocy - co oznacza: plan pomocy dziecku, o którym mowa w ustawie;
7. Zespół - co oznacza: zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, o którym mowa w ustawie;
8. Ocena - co oznacza: okresową ocenę sytuacji dziecka, o której mowa w ustawie;
9. Rejestr – co oznacza:

Kontrolą objęto okres od chwili umieszczenia wychowanka, o którym mowa w piśmie Rzecznika Praw Dziecka, w MOW, tj. od 20 listopada 2019 r. do dnia jej zakończenia. Z uwagi na nieobecność Dyrektora Placówki - pana Marcina Chilickiego, przebywającego na urlopie wypoczynkowym /**akta kontroli str. 3**/ kontrolę przeprowadzono w obecności - Księgowej, która obejmowała zastępstwo za ww.

Księgowa złożyła oświadczenie, które zostało przyjęte do protokołu, że *Dyrektor we wniosku urlopowym z dn. 08.07.2021 r. wskazał mnie, jako osobę obejmującą za niego zastępstwo w czasie urlopu wypoczynkowego w dn. 12-25.07.2021 r. Dyrektor nie udzielił mi pisemnego upoważnienia do zastępowania go w czasie nieobecności w pracy (w związku z urlopem wypoczynkowym) oraz nie określił zakresu obowiązków i uprawnień w ramach tego zastępstwa /akta kontroli str. 4/.*

W ocenie kontrolujących, biorąc pod uwagę istotę działalności placówki opiekuńczo-wychowawczej oraz odpowiedzialność, jaka spoczywa na Dyrektorze w zakresie organizacji pracy wychowawczej (§13 ust. 1 rozporządzenia), zasadnym w zaistniałej sytuacji, byłoby upoważnienie do zastępowania Dyrektora w czasie jego nieobecności osoby, która posiadałaby odpowiednie kwalifikacje zawodowe, umożliwiające realizowanie zadań w obszarze opieki i wychowania. Istotne wydaje się również dookreślenie zakresu powyższego upoważnienia.

Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w rejestrze prowadzonym przez PO-W nr 3. Ustaleń dokonano w oparciu o analizę prowadzonej w Placówce dokumentacji, w tym dotyczącej wychowanka, o którym mowa w piśmie skierowanym do tut. Urzędu przez Rzecznika Praw Dziecka, informacje i wyjaśnienia przekazane przez Księgową, psychologa oraz Kierownika, a także na podstawie oględzin pomieszczeń Placówki, dokonanych w trakcie kontroli. W wystąpieniu pokontrolnym uwzględniono także wyjaśnienia Dyrektora kontrolowanej Jednostki, przesłane do tut. Wydziału dnia 30 lipca 2021 r., w ramach prowadzonego postępowania PS-VI.9421.2.21.2021.KS.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami i uchybieniem.**

1. Ustalenia dotyczące organizacji Placówki

Kontrolowana Jednostka jest niepubliczną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego, przeznaczoną dla 14 wychowanków, prowadzoną przez Caritas Diecezji Ełckiej. W dacie kontroli w ewidencji wychowanków widniało 12 dzieci, w wieku od 9-18 lat. W Placówce przebywało jedno dziecko w wieku poniżej 10 roku życia, które na mocy art. 95 ust. 2 ustawy, umieszczone zostało w instytucjonalnej pieczy zastępczej wraz ze starszym rodzeństwem. Dwoje wychowanków umieszczonych było w młodzieżowym ośrodku wychowawczym. Wyciąg z ewidencji wychowanków stanowi **akta kontroli str. 5.**

Podczas kontroli w Placówce nie było wychowanków, ponieważ 1 wychowanek przebywał w MOW, 3 dzieci przebywało na urlopowaniu u rodzin, natomiast 8 wychowanków (wraz z innymi wychowankami z pozostałych placówek opiekuńczo-wychowawczych, prowadzonych przez Caritas Diecezji Ełckiej w Ełku) przebywało na zorganizowanym wyjeździe wakacyjnym w Domu Św. Rodziny w Orzyszu.

Dokumentem określającym szczegółową organizację, zakres działania i funkcjonowania PO-W Nr 3 jest *Regulamin Organizacyjny Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 3 w Ełku* z dnia 8 października 2019r. **/akta kontroli str. 6 - 21/.**

Kontrolującym przedłożono także dokumenty organizacyjne regulujące pracę wewnętrzną Placówki, które zostały opracowane przez Kierownika i zatwierdzone przez Dyrektora, tj.:

- *Wewnętrzne zasady funkcjonowania Domu Św. Faustyny-Pomocna Dłoń Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 3* **/akta kontroli str. 22 - 46/**,
- *Roczny program pracy oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych i profilaktycznych Domu Św. Faustyny „Pomocna Dłoń” Caritas Diecezji Ełckiej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 3 w Ełku*, który jest opracowywany na dany rok kalendarzowy **/akta kontroli str. 47 - 58/.**

W dacie rozpoczęcia kontroli w PO-W Nr 3 zatrudnionych było 7 wychowawców (w tym jeden pełniący również funkcję Kierownika), z których 1 przebywał na zwolnieniu lekarskim, natomiast 3 na urlopie wypoczynkowym **/akta kontroli str. 59/.** Pozostali wychowawcy Placówki (wraz z wychowawcami pozostałych placówek opiekuńczo-wychowawczych, prowadzonych przez Caritas Diecezji Ełckiej w Ełku) sprawowali opiekę nad wychowankami, przebywającymi na wyjeździe wakacyjnym w Orzyszu, dojeżdżając do miejsca wypoczynku dzieci (zgodnie z grafikiem).

Ustalono, że w Domu Św. Faustyny Caritas Diecezji Ełckiej zatrudnieni byli również:
- psycholog (od 23 czerwca 2021 r. pracujący w wymiarze połowy etatu),
- 2 pedagogów, z których 1, zgodnie z Zarządzeniem Dyrektora nr 04/2018 z dnia 7 września 2018 r. realizował zadania w PO-W Nr 3 **/akta kontroli str. 60/.** Na okres od 1 maja do 31 lipca 2021 r. został on delegowany do Domu Św. Faustyny Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1 w Ełku, w celu pełnienia obowiązków kierownika-wychowawcy **/akta kontroli str. 61/.**

2. Ustalenia dotyczące sposobu realizacji zadań Placówki w odniesieniu do sygnałów dot. wychowanek, o którym mowa w piśmie skierowanym do Wydziału Polityki Społecznej przez Rzecznika Praw Dziecka.

W dniu 8 lipca 2021 r. do Wydziału Polityki Społecznej wpłynęło pismo od Rzecznika Praw Dziecka, dotyczące problemu urlopowania do Placówki wychowanek, przebywającego aktualnie w MOW. Zastępca Dyrektora MOW – w piśmie skierowanym do Rzecznika Praw Dziecka wskazał, że Placówka została poinformowana o planowanym urlopowaniu chłopca, po czym odmówiono zabrania go. nie został uwzględniony w planowanym wyjeździe wakacyjnym wychowanków z PO-W Nr 3 w lipcu b.r. Kontrolującym, w trakcie czynności kontrolnych, nie przedłożono korespondencji potwierdzającej, że MOW poinformował na piśmie Placówkę o terminie urlopowania podopiecznego.

Na podstawie analizy dokumentacji ustalono, że wychowanek,,

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Z analizy przedłożonej dokumentacji, w tym *Zeszytu głównego Placówki nr 3*, w którym ujmowane są przez wychowawców informacje z przebiegu dyżurów, wynika, że, od momentu umieszczenia go w MOW, za zgodą Sądu, urlopowany był do Placówki pięciokrotnie. Ostatnią zgodę na urlopowanie do PO-W nr 3, w dniach wolnych od nauki szkolnej, Sąd wydał, przy czym zaznaczył, że *ostateczną decyzję co do urlopowania pozostawia Placówkom /akta kontroli str. 62/*. Na podstawie powyższej zgody, wychowanek do Placówki urlopowany był trzykrotnie, tj.

..... Co do zasady na urlopowanie przywożony był do Placówki i odwożony do MOW przez Kierownika PO-W nr 3 (który jednocześnie był wychowawcą odpowiedzialnym za proces wychowawczy chłopca oraz jego opiekunem prawnym), za wyjątkiem dwóch ostatnich urlopowań, kiedy przyjeżdżał i wracał samodzielnie.

Z informacji przekazanych przez Kierownika, które zostały przyjęte do protokołu */akta kontroli str. 63/* wynika, że..... do Placówki miał też przyjechać na długi weekend majowy b.r., jednakże urlopowanie zostało wstrzymane przez MOW (w ramach konsekwencji).

Zespół inspektorów w toku postępowania kontrolnego poddał analizie indywidualną dokumentację chłopca. Ustalono, że prowadzona ona była przez wychowawcę kierującego jego procesem wychowawczym, w formie skróty, który obowiązywał w danym roku szkolnym. Zawierała m.in.: szczegółowe dane o dziecku, diagnozę, plany pomocy dziecku, karty pobytu, arkusz badań i obserwacji.

Zgodnie z § 14 ust. 1 rozporządzenia niezwłocznie po przyjęciu dziecka do Placówki opracowuje się dla niego diagnozę psychofizyczną. W przypadku diagnoza została opracowana dnia 25 sierpnia 2018 r. przez pedagoga oraz psychologa i była aktualizowana dwukrotnie, tj. 5 września 2019 r. i 14 lipca 2020 r. Zawierała wszystkie obszary wskazane w powyższym akcie prawnym.

Kontrolujący poddali analizie plany pomocy dziecku, które były sporządzane na dany rok szkolny, zawierały cel główny (który stanowił przygotowanie dziecka do usamodzielnienia), cele krótkoterminowe i długoterminowe oraz zaplanowane działania. Zgodnie z obowiązującymi przepisami plany pomocy podlegały modyfikacji. Stwierdzono, iż plany opracowywane były bez współpracy z asystentem rodziny, czy też podmiotem organizującym pracę z rodziną, w związku z tym, że jak wcześniej wskazano, ojciec chłopca pozbawiony był władzy rodzicielskiej, natomiast matka nie żyła. Ustalono, że przy opracowaniu planów, w myśl § 15 ust. 2 rozporządzenia, uwzględniono zdanie wychowanka, czego potwierdzeniem były jego podpisy na niniejszym dokumencie. Aktualnie obowiązujący plan pomocy dziecku stanowi **akta kontroli str. 65-68**.

W myśl § 17 ww. rozporządzenia, dla wychowanka prowadzona była karta pobytu dziecka, która zawierała obszary wskazane w powyższym akcie prawnym **/akta kontroli str.**

69-88/. Z zapisów w niniejszym dokumencie wynika, że miał potrzebę kontaktu z wychowawcą oraz rówieśnikami, chętnie przyjeżdżał na urlopowania do Placówki, na których bardzo mu zależało. W bieżącym roku szkolnym, podczas pobytów w Placówce nie stwarzał problemów wychowawczych, starał się przestrzegać obowiązujących zasad, angażował się w wykonywanie obowiązków. Zdarzały się sytuacje, że namawiał innych wychowanków do niewłaściwych zachowań.

Wpisy dokonane przez wychowawcę w dokumencie p.n. *Arkusze badań i obserwacji* potwierdzają, iż zachowanie podczas pobytów w Placówce było poprawne **/akta kontroli str. 89-96/**.

Analizie poddano także dokumentację dotyczącą okresowej oceny sytuacji dziecka **/akta kontroli str. 97-105/**. Ustalono, iż posiedzenie Zespołu w okresie podlegającym kontroli odbyło się trzykrotnie, tj.: 19 października 2020 r., 25 lutego i 9 czerwca 2021 r. Powyższe wskazuje, że w 2020 r. okresowej oceny sytuacji dokonano tylko raz, natomiast poprzednie posiedzenie zespołu miało miejsce 27 września 2019 r. Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy kolejna ocena winna odbyć się nie rzadziej niż co pół roku, zatem nie później niż 26 marca 2020 r. Ustalono, że Dyrektor kontrolowanej Jednostki Zarządzeniem Nr 02/2020 **/akta kontroli str. 106/**, w związku z działaniami profilaktycznymi zmierzającymi do ograniczenia zakażenia koronawirusem w Placówkach Domu Św. Faustyny Nr 1,2,3,4,5, zawiesił z dniem 11 marca 2020 r. m.in. organizowanie posiedzeń zespołów dotyczących oceny sytuacji dziecka. Wskazać należy, iż dopiero przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2 (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 737 ze zm.) wnosząc zmiany do ustawy, umożliwiły staroście zawieszenie dokonywania ocen. W opinii kontrolujących, biorąc pod uwagę sytuację epidemiczną, oceny sytuacji wychowanka można było wówczas dokonać w formie zdalnej, np. telefonicznie lub za pomocą korespondencji elektronicznej (e-mailowo). W związku z powyższym zapytano Księgową, dlaczego posiedzenie Zespołu zostało zawieszona, a nie skorzystano z możliwości przeprowadzenia oceny w formie zdalnej. W pisemnym wyjaśnieniu wskazała, iż nie posiada wiedzy w powyższym zakresie **/akta kontroli str. 107-108/**.

Ponadto ustalono, że oceny sytuacji dziecka w dniu 19 października 2020 r. oraz 25 lutego 2021 r. nie były dokonywane w składzie określonym w art. 137 ust. 1 ustawy, tzn. odbyły się bez udziału przedstawiciela organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz przedstawiciela ośrodka adopcyjnego. Księgowa odnosząc się do zapytania dotyczącego przeprowadzenia Oceny w niepełnym składzie osobowym, określonym w przepisach ustawy, poinformowała, że nie posiada wiedzy na ten temat **/akta kontroli str. 107-108/**. W segregatorze pism wychodzących z kontrolowanej Jednostki brak było potwierdzenia, że osoby, o których mowa powyżej, były zaproszone na posiedzenia Zespołu.

Oceny okresowe sytuacji dziecka, będące istotnym elementem w pracy z wychowankiem i rodziną, służą modyfikacji planów pomocy dziecku. Niedochowanie określonych w ustawie terminów ich dokonania może skutkować podejmowaniem wobec podopiecznego działań nieadekwatnych do jego bieżących potrzeb. Nadto dokonanie oceny bez obecności wszystkich osób, zobligowanych przepisami ustawy do udziału w posiedzeniu Zespołu, mogło skutkować nierzetelną oceną jego aktualnej sytuacji oraz podjęciem niewłaściwych ustaleń, dotyczących modyfikacji planu pomocy dziecku.

Przyczyną powstania obu nieprawidłowości była niewłaściwa organizacja posiedzeń Zespołu.

Zgodnie z art. 4a ustawy podmioty realizujące zadania wynikające z ustawy, w szczególności dokonując oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, są obowiązane do wysłuchania dziecka, jeżeli jego wiek i stopień dojrzałości na to pozwalają, oraz stosownie do okoliczności uwzględniają jego zdanie. Tymczasem w przedłożonej kontrolującym dokumentacji dotyczącej oceny, brak było potwierdzenia wysłuchania dziecka. Zawierała ona informację, że zapoznano wychowanka z wnioskami Zespołu oraz udzielono stosownych wyjaśnień. W dokumentacji brak było potwierdzenia (np. podpisu dziecka), że wychowanek faktycznie został zapoznany z ustaleniami zespołu. Kierownik kontrolowanej Jednostki wskazała, że w związku z tym, iż chłopiec przebywa w MOW, informacje te przekazywane są mu telefonicznie. Powyższe nie znalazło jednak odzwierciedlenia w badanej przez kontrolujących dokumentacji, np. w *Karcie pobytu dziecka*.

Stwierdzić należy, że w tej sytuacji doszło do naruszenia prawa chłopca do informacji (art. 4 ustawy) oraz prawa do jego wysłuchania (art. 4a ustawy). Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości mógł być niewłaściwie przyjęty sposób organizacji pracy oraz niedostateczny nadzór Dyrektora nad realizacją zadań przez wychowawców, co mogło mieć istotny wpływ na funkcjonowanie wychowanka oraz przebieg procesu jego resocjalizacji.

W arkuszu *Okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w instytucjonalnej pieczy zastępczej* **akta kontroli str. 103-105/**, która odbyła się na posiedzeniu Zespołu 9 czerwca 2021 r., w obszarze *Wnioski i zalecenia do dalszej pracy z dzieckiem i modyfikacja planu pracy* ujęto zapis: *Wstępne ustalenie zasad przyjazdu na urlopowanie wakacyjne po wyjeździe wychowanków do Orzysza*. W związku z tym, iż zapis ten nie był jednoznaczny dla kontrolujących, psycholog, która uczestniczyła w tym posiedzeniu Zespołu wyjaśniła, że zapis ten oznacza, że (tu imię dziecka) *miał być urlopowany po przyjeździe dzieci z wyjazdu wakacyjnego* **akta kontroli str. 109/**. W związku z powyższym należy przyjąć, iż decyzja w kwestii urlopowania w późniejszym terminie zapadła na posiedzeniu Zespołu w dniu 9 czerwca 2021 r. Na podstawie badania arkusza *Okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w instytucjonalnej pieczy zastępczej* kontrolujący ustalili, że Zespół nie uzasadnił swojej decyzji w tym zakresie.

W ocenie kontrolujących przyczyną powstania uchybienia był niedostateczny nadzór Dyrektora nad rzetelnością dokumentowania pracy Zespołu, co mogło skutkować podjęciem wobec wychowanka niewłaściwych decyzji, rzutujących na jego funkcjonowanie.

Na podstawie analizy *Kart udziału w zajęciach z psychologiem* oraz *Kart udziału w zajęciach z pedagogiem* **akta kontroli str. 111-114/** ustalono, że, podczas pobytów w Placówce w ramach urlopowania, objęty był wsparciem specjalistów, tj. pedagoga i psychologa. W dużej mierze były to spotkania indywidualne, raz brał udział w zajęciach grupowych.

Ustalono, że obaj specjaliści prowadzili arkusze badań i obserwacji **akta kontroli str. 115-120/**, o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia. Z dokumentów tych wynikało, że Placówka była dla miejscem, do którego chętnie przyjeżdżał, a urlopowania sprawiały mu ogromną radość. Chłopiec podczas pobytów nie sprawiał problemów wychowawczych. Psycholog w *Arkuszu badań i obserwacji* w dniu 15 stycznia 2021 r. wskazał, że: *Należy umożliwić (tu imię chłopca) urlopowania do placówki (...)* **akta kontroli str. 115/**.

W przedłożonej kontrolującym dokumentacji brak jest jakiegokolwiek śladu, aby wychowawca rozmawiał z nim na temat okresu urlopowania w czasie wakacji, a także przyczyn nieuwzględnienia go w wyjeździe do Orzysza na wypoczynek letni.

Powyższe potwierdza, iż w przypadku ponownie doszło do naruszenia prawa do informacji i wyrażania opinii w sprawach, które dotyczą dziecka, odpowiednio do jego wieku i stopnia dojrzałości, o którym mowa w art. 4 ustawy. Przyczyną stwierdzonej nieprawidłowości mógł być niewłaściwie przyjęty sposób organizacji pracy oraz niedostateczny nadzór Dyrektora nad pracą wychowawców, co mogło istotnie wpłynąć na zachowanie wychowanka.

Z analizy dokumentacji wynika, iż wychowanek miał bardzo dobry kontakt z wychowawcą, odpowiedzialnym za jego proces wychowawczy. Wychowawca utrzymywał z nim częsty kontakt telefoniczny, przywoził go z na urlopowanie oraz odwoził do Ośrodka, zaspakajał bieżące potrzeby. Wychowanek zwierzał się wychowawcy ze swoich problemów, przekazywał informacje na temat funkcjonowania w Ośrodku. Biorąc pod uwagę powyższe uznać należy, że wychowawca pełnił w życiu chłopca bardzo istotną rolę, był dla niego osobą bliską, rekompensował mu braki emocjonalne.

Kierownik odnosząc się do odmowy urlopowania do Placówki, w terminie wskazanym przez Ośrodek wskazała, że: *Z MOW uzyskałam informację, że (tu imię chłopca) może być urlopowany od 5 lipca 2021 r., bowiem możliwość urlopowania została przesunięta o tydzień przez pracowników MOW (w ramach konsekwencji) 5 lipca 2021 r. telefonicznie poinformowałam MOW, że .. zostanie urlopowany przez Placówkę w terminie od 26 lipca do 27 sierpnia 2021 r. Wychowanek nie został urlopowany od 5 lipca 2021 r. i nie był uwzględniony w wyjeździe wakacyjnym wychowanków do Orzysza do Domu Św. Rodziny, ponieważ*

..... *Ostateczną decyzję co do urlopowania wychowanka w późniejszym terminie podjął Dyrektor (...)* /akta kontroli str. 63-64/. Ponadto Kierownik kontrolowanej Jednostki podała, że 6 lipca 2021 r. została poinformowana przez pracowników Ośrodka, że .. 6 lipca b.r. uciekł z MOW /akta kontroli str. 64/.

Kierownik zapytana o formę wypoczynku przewidzianą dla podczas jego urlopowania z MOW, w oświadczeniu, przyjętym do protokołu, wskazała, iż: *Jeżeli będzie możliwość urlopowania, chłopiec będzie mógł skorzystać z form wypoczynku na bieżąco organizowanych przez Placówkę, tj. wyjście na basen, parku trampolin, na terenie miasta Elku* /akta kontroli str. 64/.

Kontrolujący w kwestii przyczyny nieuwzględnienia w wyjeździe wakacyjnym i urlopowania go z Ośrodka w późniejszym terminie zwrócili się z również do psychologa, obejmującego wychowanka pomocą psychologiczną na terenie Placówki. Psycholog w wyjaśnieniach, które zostały przyjęte do protokołu /akta kontroli str. 107-108/ podała, że: *Nikt ze mną nie rozmawiał na temat urlopowania (tu imię i nazwisko wychowanka), nie byłam włączona w sprawy urlopowania. Z tego co słyszałam głównym argumentem było to, że*

..... *Kwestia urlopowania (tu imię wychowanka) w okresie wakacji była uzgadniana pomiędzy Kierownikiem Placówki a Dyrektorem.*

Zespół inspektorów z pytaniem dotyczącym przyczyny nieurlopowania chłopca z MOW zwrócił się również do Księgowej, zastępującej Dyrektora podczas jego nieusprawiedliwionej nieobecności. W pisemnej odpowiedzi wskazała ona, że nie posiada na ten temat wiedzy /**akta kontroli str. 121-122**/.

Do Dyrektora Placówki, w związku z jego nieobecnością podczas kontroli, w ramach postępowania wyjaśniającego, zwrócono się o udzielenie informacji w zakresie odmowy urlopowania i nieuwzględnienia go w wyjeździe wakacyjnym dzieci z Placówki, której również był wychowankiem.

W trakcie opracowywania niniejszego wystąpienia pokontrolnego do tut. Wydziału wpłynęło pismo Dyrektora Domu Św. Faustyny, który wskazał, że termin urlopowania do Placówki został ustalony przez Zespół na posiedzeniu w dniu 9 czerwca 2021 r. Zespół stwierdził, że.....

Należy podkreślić, że pobyt w MOW z założenia ma charakter przejściowy. Chłopiec w dalszym ciągu jest wychowankiem Placówki, która w obecnej sytuacji zastępuje mu dom rodzinny, natomiast jej pracownicy (szczególnie wychowawca odpowiedzialny za proces wychowawczy) – rodzinę, której tak naprawdę nie posiada (za wyjątkiem, z którą utrzymywał sporadyczny kontakt). Powyższe potwierdzają wpisy zawarte w *Karcie pobytu Dziecka /akta kontroli str. 69-88 /*.

W przypadku wychowanków umieszczonych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, niezmiernie istotnym elementem pracy wychowawczej i resocjalizacyjnej jest urlopowanie ich do placówki macierzystej, bowiem daje to dziecku poczucie przynależności, umożliwia podtrzymanie więzi społecznych, a także zaspokojenie jego potrzeb emocjonalnych. Podkreślić należy, że utrzymanie poprawnej więzi ze społecznością Placówki (w przypadku chłopca, o którym mowa w niniejszym wystąpieniu) ma szczególne znaczenie dla prawidłowego przebiegu i efektu procesu jego resocjalizacji.

....., nie może być argumentem do odmowy urlopowania wychowanka oraz stanowić podstawy do pozbawienia go prawa do wypoczynku. Tym bardziej, że zgodnie z ustaleniami kontrolujących, dokonanymi na podstawie analizy udostępnionej dokumentacji (w tym *Arkusza badań i obserwacji* – prowadzonego przez wychowawcę, *Arkuszy badań i obserwacji* – prowadzonych przez specjalistów oraz opinii Kierownika z dnia 14 lutego 2021 r., dotyczącej /**akta kontroli str. 123** /), nie było istotnych zastrzeżeń co do funkcjonowania chłopca w Placówce w czasie jego tegorocznych urlopowania.

W ocenie zespołu kontrolnego, wobec pojawiających się obaw co do niewłaściwego zachowywania się, wypoczynek wakacyjny wszystkich wychowanków z Placówki, należałoby zorganizować w sposób umożliwiający zapewnienie im poczucia bezpieczeństwa, np. poprzez zorganizowanie wyjazdu w mniejszej grupie dzieci, czy też zwiększenie liczebności kadry wychowawczej.

Powyższe ustalenia wskazują, że naruszono prawo wychowanka do wypoczynku. Ponadto uniemożliwienie bezpośredniego kontaktu z osobami bliskimi (w jego przypadku z wychowawcą i wychowankami PO-W nr 3) oraz niepełne zaspokajanie jego potrzeb emocjonalnych i społecznych wskazuje, że w Placówce wobec chłopca, nie realizowano wszystkich ustawowych zadań, wynikających z przepisów art. 93 ust. 4 ustawy.

Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości jest przyjęcie nieodpowiednich metod pracy z dzieckiem, co może mieć istotny wpływ na proces resocjalizacyjny. Wskazane nieprawidłowości mogą skutkować nasileniem się niepożądanych zachowań wychowanka, na co może wskazywać chociażby ucieczka z MOW, której chłopiec dopuścił się na początku lipca b.r., tj. w okresie kiedy miał być urlopowany do Placówki.

W przedłożonej kontrolującym dokumentacji brak było korespondencji pomiędzy Dyrektorem a Ośrodkiem Wychowawczym, dotyczącej urlopowania Również dokumentacja indywidualna wychowanka, np. *Karta pobytu dziecka* nie zawierała jakiegokolwiek śladu podejmowania przez obie jednostki działań w powyższym zakresie. Kierownik wskazała, iż ustalenia dotyczące urlopowania podopiecznego były przekazywane przez nią do MOW telefonicznie */akta kontroli str. 122 /*.

Biorąc pod uwagę powyższe, w ocenie kontrolujących, zarówno Dyrektor PO-W nr 3 jak i Dyrektor Ośrodka nie podjęli, z odpowiednim wyprzedzeniem, konkretnych działań dotyczących ustalenia okresu urlopowania podopiecznego.

Przyczyną stwierdzonej nieprawidłowości było zaniechanie obowiązków, co mogło istotnie wpłynąć na funkcjonowanie wychowanka oraz przebieg procesu jego resocjalizacji.

3. Pozostałe ustalenia

Zespół inspektorów w toku oględzin Placówki ustalił, że dzielił pokój z innym wychowankiem. Chłopcu zapewniano miejsce do spania oraz przechowywania rzeczy osobistych i swobodnego korzystania z wyposażenia. Ponadto ustalono, że kontrolowana Jednostka posiada kuchnię, salon, dwie łazienki oraz pralnię. Uwagę kontrolujących zwrócił zły stan techniczny pokoi wychowanków, tj. brudne, posiadające widoczne ubytki w tynku ściany. Niektóre meble w pokojach oraz korytarzu wymagały wymiany lub renowacji. W pomieszczeniach tych brak było przytulności i domowego charakteru.

4. Uwagi i wnioski

Biorąc pod uwagę specyfikę placówki opiekuńczo-wychowawczej oraz zakres odpowiedzialności Dyrektora, rekomenduje się powierzanie zastępstwa (na czas jego nieobecności) osobie posiadającej kwalifikacje zawodowe, które pozwolą w pełni realizować zadania, przypisane tego typu placówce.

Rekomenduje się odnowienie ścian w pokojach dzieci, zadbanie o ich estetyczny wygląd, a także renowację lub wymianę mebli, co niewątpliwie będzie miało istotny wpływ na komfort dzieci.

5. Zalecenia

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, działając w oparciu o art. 197 d ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

wnoszę o podjęcie przez Dyrektora, jako osobę odpowiedzialną za ich powstanie, stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

1. Respektować wszystkie prawa dzieci, w tym prawo dziecka do wypoczynku oraz informacji i wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą, odpowiednio do jego wieku i stopnia dojrzałości.
2. Realizując zadania wynikające z ustawy, w szczególności dokonując oceny sytuacji dziecka, wysłuchać dziecko, jeżeli jego wiek i stopień dojrzałości na to pozwalają, oraz stosownie do okoliczności uwzględnić jego zdanie, zgodnie z art. 4a ustawy.
3. Podczas dokonywania oceny sytuacji dziecka zapewnić udział wszystkich osób określonych w art. 137 ust. 1 ustawy.
4. Dochowywać terminów dokonywania okresowej oceny sytuacji dziecka, określonych w art. 138 ust. 1 ustawy.
5. Decyzje podejmowane na posiedzeniach zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka każdorazowo uzasadniać i dokumentować.
6. Realizować w pełni zadania, wynikające z art. 93 ust. 4 ustawy, w tym umożliwiać kontakt dziecka z osobami bliskimi podczas urlopowania.
7. Wzmocnić nadzór Dyrektora nad realizacją zadań przez wychowawców, w tym dokumentowaniem kontaktów z podmiotami, w których przebywają dzieci.
8. Działania mające na celu urlopowanie wychowanków z młodzieżowych ośrodków wychowawczych podejmować z odpowiednim wyprzedzeniem i dokumentować ten fakt.

Zgodnie z § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477) od wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo wniesienia zastrzeżeń na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa prawna:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. 2015 poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. 2020 poz. 821 ze zm.).

**Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO**

Anna Słowińska
DYREKTOR
Wydziału Polityki Społecznej

Katarzyna Henryka Stefanowska - główny specjalista
Agnieszka Pastuła - główny specjalista